

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΟ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Αρμόδιος: Ανδρ. Γραμματικός
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
Τηλ. 210-772 1650
Ταχ. Δ/νση: Ηρώων Πολυτεχνείου 9
Τ.Κ. 157 80 - Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου
F.A.X. 210-772 1963
Email: a.grammaticos@nsk.gr

Αθήνα, 21-01-2013
Αριθ. πρωτ.: 376/Φ.62

Προς
Τη Διεύθυνση Σπουδών/
Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών & Έρευνας
του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ (Ατομική) Αριθμός 19/2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΩΝ: Ανδρέας Παν. Γραμματικός, Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

ΕΡΩΤΗΜΑ: Αριθ. Πρωτ. 15258/06-07-2012 της Διεύθυνσης Σπουδών/Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών & Έρευνας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Επί συγκεκριμένου πραγματικού: Προκειμένου ορισμού μελών τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η προϋπόθεση «κάτοχοι διδακτορικού» αφορά και στους Καθηγητές ή μόνο στους Ερευνητές, δεδομένου ότι στη Σχολή Αρχιτεκτόνων υπάρχουν αρκετοί

Καθηγητές μη διδάκτορες στις περιοχές των Συνθετικών Μαθηματικών, οι οποίοι αναλαμβάνουν υπεύθυνοι τριμελών επιτροπών διδακτορικών.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκτίθενται τα ακόλουθα:

I. **Κρίσιμες διατάξεις**

1. Οι μεταπτυχιακές σπουδές στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα οργανώθηκαν συστηματικά το πρώτον με τα άρθρα 26, 27 και 28 του ν. 1268/1982 (Α, 87). Με το άρθρο 81 του ν. 1566/1985 (Α, 167) οργανώθηκαν εκ νέου οι μεταπτυχιακές σπουδές και καταργήθηκαν οι σχετικές ρυθμίσεις (άρθρα 26, 27 και 28) του ν. 1268/1982. Εν συνεχείᾳ, οι μεταπτυχιακές σπουδές οργανώνονται εκ νέου με τις διατάξεις των άρθρων 10-14 του ν. 2083/1992 (Α, 159). Ειδικότερα, στο άρθρο 12 παρ. 3 α του τελευταίου νόμου ορίζεται ότι: « 3. α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις μπορούν να αναλαμβάνουν: - Μέλη του Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος ή άλλων τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές, ή ειδικοί επιστήμονες. - **Ερευνητές** αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, **που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος** και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα. - Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ.». Επίσης, στο άρθρο 13 παρ. 1 β του ίδιου αυτού νόμου ορίζεται ότι: « 1. Όπου λειτουργεί Π.Μ.Σ. η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής γίνεται μόνο μέσα από το Π.Μ.Σ. Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην αντίστοιχη ειδικότητα σε τμήματα των Α.Ε.Ι., που δεν λειτουργούν οργανωμένα Π.Μ.Σ. γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία: α)....., β) Η Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος κρίνει αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια του εδαφίου α' της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π., ένα από τα οποία ορίζεται ως επιβλέπων και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή του τμήματος. Από τα άλλα δύο μέλη το ένα μπορεί να είναι λέκτορας του οικείου τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή

έχει τουλάχιστον τριετή θητεία **ή ερευνητής** αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 α' του προηγούμενου άρθρου».

2. Με τον νόμο 3685/2008 (Α' 148), οι διατάξεις του οποίου στο σύνολό τους εξακολουθούν να εφαρμόζονται και μετά την ισχύ του νέου νόμου πλαισίου για τα ΑΕΙ, κατά τη ρητή διάταξη της παρ.11α του άρθρου 80 του Ν.4009/2011 (Α' 195), κωδικοποιούνται και συμπληρώνονται (βλ. Εισηγ. Έκθεση σελ. 1) οι ισχύουσες για τις μεταπτυχιακές σπουδές διατάξεις προκειμένου η ελληνική νομοθεσία να προσαρμοσθεί πλήρως στα ευρωπαϊκά δεδομένα και να οργανωθούν οι μεταπτυχιακές σπουδές με τρόπο σύγχρονο και εξωστρεφή. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 του νόμου ορίζεται ότι: «1. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3549/2007 (ΦΕΚ 69 Α') έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό και την οργάνωση των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και χορηγούν Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Τα Πανεπιστήμια έχουν επιπλέον την αρμοδιότητα να χορηγούν Διδακτορικά Διπλώματα (Δ.Δ.). 2. Τμήματα των Α.Ε.Ι. μπορούν να οργανώνουν αυτοδύναμα ή να συνδιοργανώνουν μεταξύ τους ή με ομοταγή ιδρύματα του εξωτερικού Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) για τη χορήγηση Μ.Δ.Ε. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αιτήματος έγκρισης Π.Μ.Σ. προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων είναι η συνυποβολή της έκθεσης αξιολόγησης του οικείου Τμήματος, σύμφωνα με το ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189 Α'), από την οποία προκύπτει η ύπαρξη των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη λειτουργία του Προγράμματος. 3. α) Τα Π.Μ.Σ. αποσκοπούν στην περαιτέρω προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και των τεχνών και στην προώθηση της έρευνας με συνεκτίμηση των αναγκών ανάπτυξης της χώρας. β) ... ». Τέλος, στο άρθρο 9 παρ. 2 του ίδιου αυτού νόμου ορίζεται ότι: « 2. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι

μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. **ή ερευνητές** των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, **οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.** Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.....».

II. Ερμηνεία διατάξεων

1. Σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες προϊσχύουσες διατάξεις των άρθρων 12 παρ. 3 α και 13 παρ. 1β του ν. 2083/1992, ο νομοθέτης, για τα προσόντα, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και του επιβλέποντος καθώς και για τα πρόσωπα που μπορούν να αναλάβουν τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις, προβλέπει ειδικότερα ότι, ως μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, μπορεί να οριστούν, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος, μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος της βαθμίδας του Καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή. Με την ίδια απόφαση ορίζεται από τα μέλη αυτά και «ο επιβλέπων». Τα άλλα δύο μέλη μπορεί να είναι μόνιμος λέκτορας ή λέκτορας με τριετή τουλάχιστον θητεία του τμήματος **ή ερευνητής** αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, **που είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος** και έχει επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα.

Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις μπορούν να αναλαμβάνουν:

α) Μέλη του Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος ή άλλων τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές, ή ειδικοί επιστήμονες, **β)** Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα και **γ)** Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι

οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ..

2. Με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν.3685/2008 και κυρίως εκείνες της παρ. 2 του άρθρου 9, ρυθμίστηκαν επίσης οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και του επιβλέποντος. Συγκεκριμένα προβλέφθηκε ότι για την επίβλεψη και καθοδήγηση κάθε υποψήφιου διδάκτορα, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποτελούμενη από ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. **ή ερευνητές** των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, **οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.**

3. Κατά τη γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής (παρ. 2, άρθρ. 9 v. 3685/2008), αλλά και τον σκοπό στον οποίο αιυτή αποβλέπει, δηλαδή στο να γίνεται η επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψήφιου διδάκτορα, από μέλη που διαθέτουν αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, γεγονός που τεκμαιρεται με την κατοχή διδακτορικού διπλώματος, προκειμένης συμμετοχής στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή **ερευνητή** των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, ο τελευταίος θα πρέπει να **είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος**, διαφορετικά δεν είναι επιτρεπτός ο ορισμός του από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος.

Από τις ίδιες αυτές διατάξεις προκύπτει επίσης ότι, το τυπικό αυτό προσόν (κατοχή διδακτορικού διπλώματος) αξιώνει ο νόμος **μόνον για τους ερευνητές** που πρόκειται να οριστούν, ως μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και όχι και για τα λοιπά μέλη ΔΕΠ (καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές ή επίκουρους καθηγητές), που πρόκειται επίσης να οριστούν, ως επιβλέποντες ή και ως μέλη της εν λόγω επιτροπής.

III. Απάντηση επί του ερωτήματος

Με βάση τις ερμηνευτικές αυτές παραδοχές, τα στο ερώτημα παρατιθέμενα πραγματικά περιστατικά και την υπαγωγή αυτών στους εφαρμοστέους κανόνες δικαίου, η απάντηση που προσήκει στο τεθέν ερώτημα **έχει**, κατά τη γνώμη μου, **ως εξής:** Προκειμένου να οριστούν μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, το τυπικό προσόν της κατοχής διδακτορικού διπλώματος, πρέπει να διαθέτουν μόνον οι ερευνητές και όχι και οι καθηγητές, οι οποίοι ορίζονται νομίμως με μόνη την ιδιότητά τους.

Κοιν.: Γραφείο κ. Πρύτανη

Dimitris
29 JAN. 2013
Σ. Ε. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΕΜΠΙ